

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do księgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie w księgarni Gluck-sberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rosyji z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Bez pocztą, dla odbierających w księgarni Grafe Roczna, 45 rubli assygn. Półroczna, 25 rub. assygn. Dla Królestwa Polskiego Roczna, 53 rubli assygn. Półroczna, 28 rub. ass.

PIĄTEK, ¹⁷/₂₉ WRZEŚNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, ¹⁶/₂₈ Września.

Manifest CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY MIKOŁAJ PIERWSZY
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYJ,
i t. d., i t. d., i t. d.

«Czynimy wiadomo wszystkim wiernym poddanym NASZYM.

«W dniu 8 bieżącego Września Najmilsza NASZA Synowa, CESARZEWICZOWA i WIELKA XIEŻNA MARYA ALEXANDROWNA, Małżonka Najmilszego Syna NASZEGO NASTĘPCY CESARZEWICZA, rozwiązana została powiciem NAM wnuka, a JJ. CESARSKIM WYSOKOŚCIOM Syna, nazwazego MIKOŁAJ.

«Takie pomnożenie CESARSKIEGO Domu NASZEGO uważamy jako nowy dowód Łaski Najwyższego ku NAM i NASZEMU Państwu, i oznajmując o tém wiernym poddanym NASZYM, Jesteśmy przekonani, że wszyscy ci poddani wzniosą wraz z NAMI gorące modły o wzrost i hodoowanie się Nowonarodzonego.

«Rozkazujemy pisać i mianować, gdzie należy, tego ukochanego Wnuka NASZEGO, Nowonarodzonego, WIELKIEGO XIECIA, JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ.

«Dan w mieście Warszawie, w dniu 8 Września, lata do Narodzenia Chrystusa Pana tysiąc ósmset czterdziestego trzeciego, Panowania NASZEGO, ósmnastego.

Na oryginalne własną J. C. Mości ręką podpisano,

MIKOŁAJ.

— JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ XIAŻĘ MAXYMILJAN Leuchtenbergski przybył 10 b. m. do Stolicy i tegoż dnia udał się do Carskiego Siola.

— N. CESARZ JMÓ wyjechał z Berlina w nocy na 7 (19) Września i przybył do Warszawy 8 (20) tegoż miesiąca o 4½ godzinie po południu w pożądanym zdrowiu.

Po przybyciu do Warszawy N. PAN odebrał radośną nowinę, doszłą przez telegraf, o szczęśliwem rozwiązaniu J. C. WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIEŻNY CESARZEWICZOWEJ MARYI ALEXANDROWNY powiciem Syna MIKOŁAJA.

Nazajutrz, z powodu tego szczęśliwego wypadku, odprawione było na Powązkowskiem polu dziękczynne nabożeństwo przed wojskami 2 korpusu piechoty, zebranemi pod Warszawą.

Potém J. C. Mość raczył oglądać też wojska i pułki: Kaukazski zborny nieregularny i Zakaukazski konno-mużulmański z Dońską konną baterią N° 2, tudzież bataljony saperów i znalazł je w zupełnym i wzorowym porządku.

O godzinie 3 po południu N. PAN raczył przyjmować w pałacu Łazienkowskim urzędników cywilnych trzech pierwszych klass, Senatorów i Członków Senatu.

— Przez rozkaz dzienny CESARSKI, dany w Berlinie 1 Sierpnia, J. K. Wysokość XIAŻĘ Adalbert Pruski mianowany szefem 1 brygady konnej artylleryi.

— Rada Państwa w Departamencie Praw i na zgromadzeniu ogólném rozbiierała weszły do niej z powodu różności Zdań w Ogólném Zgromadzeniu 4, 5 i Granicznego Departamentów Rządzącego Senatu interes o tém, czy należy zwracać z nadpisem prośby, które nie są podpisane po punktach?

Rada zwróciła przedewszystkiém uwagę na pytanie: azali artykuły wniesione do nowego wydania Układu Praw, dotyczące się zwracania prośb z nadpisem, wymagają szczególnego pogodzenia ze Zdaniem Rady Państwa, zatwierdzoném 14 Czerwca 1840 roku. Pytanie to jasno i niewątpliwie rozwiązuje się tém, że w pomienioném Zdaniu, o sposobie zwracania niepodpisanych po punktach prośb wcale się nie wspomina i zawarte w niem postanowienie mieć chce tylko, iżby w końcu prośby niebył powstarczany tytuł CESARSKI, stosownie do czego zmieniony został jeden (2561, dawnego wydania 1961) artykuł do tego tytułu ściągający się i poprawiony według istotnej treści tego Zdania; wszelkie zaś inne o niniejszym przedmiocie przepisy, jako tém Zdaniem bynajmniej nie zmienione, pozostały i zostać powinny w pierwotnej ich formie i brzmieniu. Co się tyczy właściwie tego, czy należy zwracać prośby po punktach niepodpisane, Rada Państwa znajduje, że wszystkie zboczenia od prawideł, za które prośby przyjmować zabroniono, szczegółowie są wymienione w artykułach 2277 i 2561 Układu Praw Cywilnych, wydania 1842 roku, do którego przeniesione zostały dosłownie z poprzedzającego wydania (art. 1690 i 1961) lecz ani w tych artykułach, ani w ustawach z których są wyjęte, niepodpisanie prośb po punktach do takowych zboczeń zaliczoném niejest i przeto za niezachowanie tej jednej formy, według litery prawa dziś istniejącego i obowiązującego, przyjęcie prośby odmówioném być nie może. Lecz obok tego niemożna nie zgodzić się iż byłoby pożyteczném postanowić na przyszłość za prawidło nieprzyjmować prośb po punktach niepodpisanych, albowiem między punktami pozostają próżne miejsca, w których, jeżeli nie będzie podpisu ręki proszącego, łatwo jest nieznacznie wstawić kilka słów, mogących nadać prośbie inne całkiem znaczenie. Z tych uwag Rada Państwa Zdaniem, NAJWYŻEJ zatwierdzoném 8 Lipca 1843 uchwaliła: 1.) interes prywatny, z którego wynikło niniejsze pytanie, rozwiązać na zasadzie dziś obowiązującego prawa, to jest prośbę umocowanego od Kolleg. Rejestratora Pałagejko przyjąć pod rozpoznanie i 2.) Na przyszłość, w uzupełnieniu właściwych artykułów Układu Praw, postanowić, że prośby po punktach niepodpisane przyjmowanemi niebędą.

Warszawa.

DOKOŃCZENIE ORGANIZACJI TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ.

Art. 36. Naczelnik Kancelarii prowadzi protokoły posiedzeń, utrzymuje inwentarz własności Dyrekcji i za całość tegoż odpowiada; ma nadzór nad posługą biurową, czystością i bezpieczeństwem lokali biurowych; zbiera materiały do raportu rocznego i układu takowy; wreszcie przedmioty dotyczące służby pod jego kierunkiem zostającej, wnosi na posiedzenia kolegjalne.

Art. 37. Szczegółowe obowiązki i odpowiedzialność wszystkich Urzędników i Oficjalistów Dyrekcji, wskazane będą w urzędzeniu wewnętrznem, które Dyrekcja ułoży i Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych do zatwierdzenia przedstawi. Dla Radców zaś Powiatowych, Inspektorów Objazdowych i Rachmistrzów przy Rządach Gubernialnych, Magistracie miasta Warszawy tudzież przy Naczelnikach Powiatowych, Dyrekcja przepisze oddzielne instrukcje i takowe Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych do zatwierdzenia przedstawi.

T Y T U Ł VI.

Przepisy ogólne.

Art. 38. Wydatki na Administrację Ubezpieczeń, oznaczone etatem corocznie przez Radę Administracyjną Królestwa potwierdzanym, ponoszone będą co do służby Wydziałów, przez fundusze właściwych rodzajów zabezpieczenia. Do ponoszenia zaś kosztów na służbę ogólną, wszystkie rodzaje zabezpieczenia przykładać się będą w stosunku, jaki Kommissja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych na przedstawienie Dyrekcji, oznaczy.

Art. 39. Rządy Gubernialne, Magistrat miasta Warszawy, Naczelnicy Powiatowi i wszelkie inne niższe władze Administracyjne Królestwa, obowiązane są wykonywać wezwania i zarządzenia Dyrekcji Ubezpieczeń, i są odpowiedzialne za niedopełnienie ścisłe tych zarządzeń, na obowiązujących przepisach oparte.

Art. 40. Budowniczowie i Inżynierowie Gubernialny i powiatowi, niemniej inni Budowniczowie i Inżynierowie, w miarę otrzymanych od Dyrekcji upoważnień, mocni są i obowiązani na wezwanie prywatnych, dopełniać czynności Budowniczych, do zabezpieczeń odnoszących się, za wynagrodzeniem, podług zasad wskazać się mających instrukcją, jaką wyda Dyrekcja Ubezpieczeń, za potwierdzeniem Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Art. 41. Służba Kassowa Dyrekcji Ubezpieczeń po Gubernjach zostaje przy właściwych Kassach Skarbowych, Gubernjalnych, Powiatowych i miasta Warszawy.

Art. 42. Wszelkie władze Sądowe obowiązane są zadość czynić wezwaniom Dyrekcji Ubezpieczeń i szczególnego dokładać starania ku dochodzeniu i ukracaniu działań następnych, dążących na szkodę funduszów zabezpieczeń.

Art. 43. Dotychczasowe urzędnienia stanowiące organizację, obowiązki, attribucje i porządek postępowania w b. Dyrekcji Towarzystwa Ogniowego, a mianowicie Postanowienia Namiestnika Królewskiego, z dnia 9 Lipca 1816, z dnia 7 i 28 Stycznia, tudzież 25 Lutego 1817 roku, niemniej Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa, z dnia 1 (13) Października 1833 roku i z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1837 roku, o ile co do urzędnienia Dyrekcji, są przeciwne niniejszej Organizacji, w swej mocy ustają.

Art. 44. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Rada Administra-

cyjna Królestwa, Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 7 (19) Sierpnia 1843 roku.

(Podpisano) Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek

Xiążę Warszawski.

(Podpisano) P. O. Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Jenerał-Lejtnant, Senator *Pisarew.*

(Podpisano) Sekretarz Stanu, Radzca Stanu *T. Le Brun.*

USTAWA O CENZURZE W OKRĘGU NAUKOWYM WARSZAWSKIM.

Przepisy Ogólne.

§ 1. Płody literatury, nauk i sztuk pięknych, przeznaczone do wydania w Królestwie Polskim za pomocą druku, rytowania lub litografji, równie jak i z zagranicy wprowadzane, a mianowicie książki i dzieła we wszystkich językach, ryciny, rysunki, mapy jeograficzne, plany, nóty muzyczne, z podłożeniem textu, podlegać mają roztrząsaniu Warszawskiego Komitetu Cenzury, i bez jego pozwolenia, w obieg puszczane być nie mogą. § 2. Zakazane będą przedmioty w paragrafie poprzednim wyszczególnione: a) Gdy w nich zawiera się cokolwiek dążącego do zachwiania prawd i dogmatów Wiary Chrześcijańskiej, jej tradycji i obrzędów. b) Gdy w nich znajduje się co bądź uwłaczającego Najwyższej Samodzielnej Władzy, lub poszanowaniu ku Domowi Cesarско-Królewskiemu, i co bądź przeciwnego zasadniczemu Ustawom Państwa. c) Gdy obrażają dobre obyczaje i przystojność. d) Gdy w nich ubliżono honorowi jakiej osoby; bądź przez wyrazy nieprzystojne, bądź przez złośliwe ogłaszanie tego co się tyczy jej moralności lub domowego życia, nadewszystko zaś z potwarzy. § 3. Warszawski Komitet Cenzury ustanowiony zostaje przy Administracji Okręgu Naukowego Warszawskiego. Czynności Komitetu dzielą się: na Cenzurę wewnętrzną i Cenzurę zagraniczną; do pierwszej należy roztrząsanie płodów literatury, nauk i sztuk pięknych mających być wydanymi w samém Królestwie; do drugiej pozwalanie lub zakazywanie sprzedaży ksiąg, ryciu i t. p. z zagranicy wprowadzanych. § 4. Istniejący dotąd Komitet Cenzury Hebrajskiej, wcielony jest do ogólnego składu Warszawskiego Komitetu Cenzury. § 5. Cenzura w Królestwie Polskim zostaje pod głównym kierunkiem Namiestnika Królestwa i Ministra Oświecenia Narodowego Cesarstwa, w zawiadywaniu Kuratora Okręgu Warszawskiego i Rady Wychowania Publicznego.

Rozdział 1-szy.

Przepisy o Cenzurze Rządowej.

§ 6. Komitet Cenzurny w ścisłym zastosowaniu się do przepisów § 2 objętych powinien szczególną zwracać uwagę na ducha xięgi roztrząsanej, oraz na widoczny cel i dążność autora i w wyrzeczeniach swoich, brać za zasadę najprostsze znaczenie wysłowienia.

Objasnienia autora względem miejsc, które dały powód do postrzeżeń Komitetu, dopuszczone będą, o ile nie są przeciwne takowemu znaczeniu. § 7. Przy rostrząsaniu xiążek w przedmiotach moralnych Komitet Cenzury postępuje podług tych samych zasad, i przestrzega, żeby o przedmiotach poważnych i wzniosłych wyrażano się z należytem uszanowaniem i przyzwoitością. § 8. Cenzura, obowiązana jest odróżniać badania i rozumowania dobrym zamiarem technące i ugruntowane na poznaniu Boga, Człowieka i przyrodzenia, od zuchwałych i wybujałych mędrkowań, równie prawdziwej Wierze, jak i prawdziwej Filozofji przeciwnych. Cenzura przy tém rozróżniać powinna utwory dydaktyczne i naukowe dla samych uczonych przeznaczone, od ksiązek dla powszechnego użytku wydawanych. § 9. Przy roztrząsaniu mianowicie dzieł historycznych i politycznych, Cenzura przestrzegać ma nietykalność Władzy Najwyższej, ściśle bacząc, iżby w nich nie zawierało się nic ubliżającego Rządowi, tak Cesarstwa i Królestwa, jako i Rządowi w stosunkach przyjacielskich z Rosją zostającym. § 10. Żaden Urzędnik nie ma prawa ogłaszać, bez upoważnienia Rządu, spraw i okoliczności wiadomych mu z powodu służby; Cenzura pozwoli wszakże wydawać ogólne opisanie lub wiadomości, tyżące się dziejów, jeografji, statystyki Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego, jeżeli ułożone są z przyzwoitością i bez naruszenia ogólnych zasad Cenzury. § 11. W dziełach historycznych, nie mniej w wydanych przez prywatne osoby pamiętnikach, zbiorach anekdot i t. p. nie powinny być zakazywane ani opisy wypadków i okoliczności, ani własne rozumowania Autora, byleby opisy takowe i rozumowania nie były ogólnym prawidłem Cenzury przeciwne.

(Dok. nast.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

PRUSSY. Berlin 16 Września. Gazeta Powszechna Pruska pisze: „Wielki popis gwardyi i 3 korpusu armii, odbył się 17 b. m. Król Jmć dowodził potem osobiscie defiladą wojsk przed N. CESARZEM JMCIA MIKOŁAJEM, który, z kolei, kiedy przeciągał 6 pułk kirysyerów, stanął na jego czele a J. C. WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻĘ MICHAŁ Rossyjski wiodł 7 pułk kirysyerów, którego mundur miał tego dnia na sobie. Po nabożeństwie, odprawioném we trzech wielkich kwadratach utworzonych przez wojsko, i na którym Panujące Osoby znajdowały się w kwadracie korpusu jazdy, Król Jmć odprowadzał N. CESARZA do Jego pałacu. — Nazajutrz CESARZ JMC Wszech Rossyi, był na manewrach jazdy. — Wczora, 19, J. CESARSKA MOŚĆ odjechał do Warszawy, a J. C. WYSOKOŚĆ XŻę Leuchtenbergski, do Stettina.

JJ. KK. WW. Wielki Xiążę i Wielka Xiężna Saxe-Weimar, odjechali do Weimaru.

JJ. KK. WW. Xiążę Następca Szwedzki z Xiężną Małżonką Swoją, i Xiężniczką *Eugeniją* ich Córką, opuścili Berlin, w powrocie do Stockholmu.

NASSAU. *Wiesbade 10 Września*. Władze Xięstwa naszego zostały urzędowo zawiadomione wczora o zasłanych zaręczynach Xięcia Jmci Nassauskiego z J. C. WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ XIĘŻNICZKĄ ELŻBIETĄ, Córką J. C. W. W. XIĘCIA MICHAŁA Rossyjskiego.

Londyn 15 Września. Królowa Jmć Wiktorya i D. Jej Małżonek Xiążę Albert, 12 b. m. wsiedli na okręt w Brighton i nazajutrz przybyli o wpół do trzeciej po południu do Ostendy. gdzie Król i Królowa Belgów przybyli na ich spotkanie.

— *Morning Chronicle* donosi, że Królowa Jmć raczyła nadać order Łaźni 1 klasy Xięciu de Joinville, synowi Króla Ludwika-Filippa, który ją przeprowadzał.

— W skutku uczynionych im przełożeń, członkowie protestautscy stowarzyszenia anti-repealersów Irlandzkich postanowili nie zbierać się na zgromadzenia, ażeby nie dać repealersom powodu do reakcyi, ale umówili się między sobą, iż wszelkimi prawnymi środkami i majątkiem będą przykładali się do utrzymania Unii Irlandyi z W. Brytanią.

— Z powodu zabicia rybaka francuzkiego na wybrzeżu Nowej Ziemi, *Morning Herald* pisze co następuje: «Wyspa Nowej Ziemi należy wyłącznie do Anglii, w skutek traktatu zawartego w Utrecht (1713) potwierdzonego traktatami 1763 i 1802. Zkądinąd francuzi mają prawo połowu ryb na wybrzeżach wyspy od przylądka St. Jean, na wschód, do przylądka Bay, na południe-zachód; mogą też stawiać namioty do suszenia ryby, ale nie wolno im zakładać osady stałej. Małe wyspy Langley, Miquelon i St. Pierre, położone naprzeciw brzegu południowego Nowej Ziemi, są wskazane dla francuzów jako punkta, gdzie mogą odpoczywać i zaopatrzć się w żywność i wodę».

— W przeszłą Sobotę, P. Green, sławny powietrzny żeglarz, puścił się z Belfast (Irlandya) w balonie, zamierzając przebyć kanał i spuścić się w Anglii; lecz gdy pogoda nie sprzyjała temu przedsięwzięciu, P. Green wysiadł w Craigarad, na wybrzeżu.

— Przedający herbatę w Londynie wymyślili od niejkiego czasu wielce naganny sposób zbywania swego towaru. W domach gdzie wiele bywa gości, zakupują od służących liście już użytej herbaty, tę suszą i zwijają na wzór chiński, ale gdy zmieszanie tych liści, pozbawionych pierwiastku zwanego *Theina*, z prawdziwą herbatą nie było by dostateczne, przeto ci kupcy dodają rozmaite ingredyencye, a między innemi pewną dozę kwasu Pruskiego (Wodo-siniego) którego złe skutki są wiadome. Jeden z kupców

miasta Londynu skazany został ostatnimi czasy za ten występki na 200 f. st. nawiązki.

Paryż 16 Września. Xiążę i Xiężna de Nemours wrócili do Paryża, z podróży po prowincjach zachodnich, i wczora wyjechali do Lyonu.

— Wyjazd P. de Lagrenée do Chin, jako posła, został odłożony do czasu, albowiem w tej chwili wątpia o dobrej wierze Casarza Chińskiego, w zawartych przez niego z Mocarstwami Europejskimi traktatach.

— Podczas bytności Królowej Angielskiej w zamku Eu, Król Ludwik-Filip rozmawiał częstokroć z kapitanem Hall, dowodzącą statku, na którym Królowa tam przybyła. P. Hall znajdował się w wyprawie Chińskiej i zapewniał Króla, że najłatwiej byłoby Mocarstwu Europejskiemu otworzyć stosunki handlowe z Chinami.

HISZPANJA. Nowiny z Madrytu dochodzą do 10 Września, ale niezawierają interesu. Poczta Barcelońska nie przybyła do Francyi.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn. 16 Września. Królowa i Xiążę Albert spodziewani są na 20 b. m. do pałacu Windsor.

— Młody człowiek który grał rolę tak zwanej *Rebekki* został pojmany przez komendę pułkownika Napier. Nazywa się Hughes, ma około lat 20; wraz z nim schwytano kilku zwolenników jego, którzy przybierali nazwanie córek *Rebekki*.

— J. K. W. Xiążę Alexander Niderlandski odbywa w tej chwili wycieczkę po górach Szkocyi.

Ostenda 15 Września. Miasto nasze przybrało dziś świąteczną barwę. Chorągwie Belgii i Anglii wszędzie powiewają. O godzinie 2 po południu yacht Królowej Wiktoryi wszedł do naszego portu. Królowa i Xiążę Albert byli przyjęci przez Króla Leopolda i Królowę Ludwikę w samym porcie. Tegoż dnia, o 8 wieczorem, miała miejsce w Ratuszu wspaniała uczta dla Królowej, Xięcia Alberta i na którą były zaproszone osoby orszak składające.

Królowa Wiktorya przepędzi w Ostendzie jutrzejszy dzień, Czwartek, w Piątek pojedzie do Bruges, i tegoż wieczora wróci do Ostendy; w Sobotę J. K. Mość pojedzie do Gand i również wróci na noc do Ostendy; tam przepędzi niedzielę, w poniedziałek zwiedzi Antwerpią, ztamtąd zajędzie do zamku Laeken, wtorek zabawi w Bruxelli, a we środę wróci do Ostendy. Tegoż dnia Królowa Jmć Wiktorya z Xięciem Małżonkiem swoim, wsiądzie na yacht Królewski w powrocie do Anglii.

NIDERLANDY. *Haga 16 Września*. J. K. W. Xiężna Oranii, szczęśliwie powiła Syna wczora wieczorem.

(*Journ. de S. P. Psz. Połn.*)